

Motion till riksdagen 2021/22:2411

av **Hans Rothenberg (M)**

Politiska vildar

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheterna att ge de respektive politiska församlingarna och deras partier möjlighet att i större grad kunna hantera representationen av de mandat som tilldelats partierna genom allmänna val, och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Att efter demokratiska val ta plats i riksdag eller fullmäktigeförsamlingar förpliktigar för den valde. Med uppdragen följer att respektera såväl de formella som de informella villkoren för uppdragen. Många partier låter sina respektive kandidater underteckna kandidatförsäkringar vilka vanligtvis reglerar hur kandidaten, efter att denne blivit invald, ska förhålla sig till uppdraget, inte minst vad som gäller i det fall den valde representanten lämnar sitt parti under mandatperioden. Dessa kandidatförsäkringar är dock inte juridiskt förpliktigande, varför den valde representanten utan problem kan kvarstå i sina uppdrag.

Då den folkvalde representanten inte kan frigöras från sitt folkvalda uppdrag annat än genom egen avsägelse, innebär det att ledamoten utan formella hinder kan fortsätta att verka inom ramen för respektive församling, även efter det att denne lämnat det parti vederbörande valdes in för. Vederbörande kan därtill välja att företräda ett annat parti vilket då får oproportionerligt antal mandat i förhållande till valresultatet. I praktiken blir konsekvensen därmed att den politiska balansen i de valda församlingarna förändras – inte som en konsekvens av ett allmänt eller extra val utan som en konsekvens av att en enskild folkvald ändrar sin egen politiska agenda i en annan riktning än vad vederbörande invaldes på. I kommunal- och regionfullmäktige följer också nämnd- och styrelseuppdrag som ledamoten besitter till dess att denne avsäger sig desamma eller att fullmäktige förrättar nytt val. Om så inte sker sitter ledamoten kvar till dess att nytt allmänt val äger rum. Det finns ytterligare en dimension kopplad till arvodering. I det

fall som den politiske vilden besitter ett heltidsarvoderat uppdrag, fortsätter dessutom arvodet att betalas ut vilket är oacceptabelt.

Oavsett om den valde ledamoten under mandatperioden lämnar sitt parti och fortsätter i sitt uppdrag som så kallad vilde eller om vederbörande ansluter sig till ett annat parti får det politiska konsekvenser. Av respekt för att demokratin ytterst manifesterar sig i allmänna val och dess efterföljande politiska arbete, är det angeläget att hantera konsekvenserna av partiavhopp där ledamöterna kvarstår i sina uppdrag. Rimligen bör mandaten vara kopplade till de partier som medborgarna valt in. Lämnar ledamoten sitt parti under innevarande mandatperiod är det ledamotens mandat som ska upphöra – inte partiets. Därför behöver en översyn göras som ger de respektive politiska församlingarna på alla nivåer och deras partier möjlighet att i större grad kunna hantera representationen av de mandat som tilldelats partierna genom allmänna val.

Hans Rothenberg (M)